

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 18SKomp/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123210234
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Naď
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:8123210234.1

Uznesenie

Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky zložený z predsedu senátu JUDr. Pavla Naďa a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, JUDr. Jaroslavy Fúrovej (sudkyne spravodajkyne), JUDr. Nory Halmovej, JUDr. Jany Haluškovvej, JUDr. Terézie Mecelovej, Mgr. Michala Novotného a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., v kompetenčnom spore medzi Správnym súdom v Košiciach a Okresným súdom Prešov, vo veci žalobcu B.. N. L., narodeného XX. K. XXXX, Š. N. XX, proti žalovanému Slovenskému poľovníckemu zväzu, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Štefánikova 10, IČO: 00178144, o preskúmanie rozhodnutia dozornej rady žalovaného zo dňa 26. mája 2023 a 4. septembra 2023, naposledy vedenej na Správnom súde v Košiciach pod sp. zn. 6S/2/2024, o nesúhlase Správneho súdu v Košiciach s postúpením veci Okresným súdom v Prešove, takto

rozhodol:

Na prejednanie veci n i e j e d a n á právomoc správneho súdu.

Uznesenie Okresného súdu Prešov zo 16. novembra 2023 č. k. 34C/187/2023-11 v I. a III. výroku z r u š u j e.

odôvodnenie:

I.

Predmet konania vo veci

1. Žalobca podaním zo dňa 2.11.2024 označeným ako žiadosť o prešetrenie - preskúmanie a zrušenie rozhodnutia žiadal Okresný súd Prešov o prešetrenie - preskúmanie a zrušenie rozhodnutia Dozornej rady pri Slovenskom poľovníckom zväze z 26. mája 2023 a 4. septembra 2023. K podaniu priložil Zápisnicu o disciplinárnom konaní na Výbore PZ Demjanka 2 (PZ je skratkou pre poľovnícke združenie, pozn. súdu) zo 17. septembra 2021, z ktorej vyplýva, že Výbor PZ Demjanka 2 sa uzniesol na vine žalobcu z dôvodu narušovania činnosti riadne zvolených orgánov PZ Demjanka 2 a tým aj celkovej činnosti i samotnej existencie PZ Demjanka 2, čím porušil § 3 ods. 1 písm. c) Disciplinárneho poriadku Slovenského poľovníckeho zväzu. Žalobca mal vážnym spôsobom narušiť medziľudské vzťahy tým, že sústavne urážal neprimeranými a nepodloženými sťažnosťami na vynaloženú prácu výboru PZ a členov výboru. Za to mu bolo podľa § 4 ods. 1 písm. a) Disciplinárneho poriadku Slovenského poľovníckeho zväzu disciplinárne opatrenie v podobe pokarhania pred výborom PZ.

2. Z pripojených príloh implicitne vyplýva, že hoci sa na vyššie uvedenom Výbore PZ Demjanka 2 uzniesol 17. septembra 2021, rozhodnutie bolo vydané 3. novembra 2021 (na čo aj žalobca vo svojom podaní poukazuje), žalobca voči nemu podal odvolanie, ktoré členská schôdza poľovníckeho združenia zamietla a platnosť rozhodnutia výboru potvrdila. Rovnako z príloh vyplynulo, že žalobca dvomi samostatnými žiadosťami požiadal dozornú radu žalovaného o prešetrenie a zrušenie rozhodnutia prijatého na zasadnutí Výboru PZ Demjanka 2. Odpovede dozornej rady žalovaného z 26. mája 2023 (č. I. 2 až 3) a zo 4. septembra 2023 (č. I. 8 až 9) sú predmetom žaloby o ich preskúmanie.

II.

Kompetenčný spor

3. Skôr než kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „kompetenčný senát“) pristúpi k posúdeniu dôvodnosti nesúhlasu Správneho súdu v Košiciach (ďalej len „správny súd“) s postúpením veci špecifikovanej v záhlaví tohto rozhodnutia (ďalej aj ako „vec“), preskúma, či medzi Okresným súdom Prešov (ďalej len „civilný súd“) a správnym súdom je kompetenčný spor, o ktorom je príslušný rozhodnúť podľa § 8 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. Z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“).

4. Civilný súd uznesením zo 16. novembra 2023 č. k. 34C/187/2023-11 (ďalej len „uznesenie“) prvým výrokom zastavil konanie, druhým výrokom postúpil vec na konanie Správneho súdu v Košiciach (ďalej len „správny súd“) po právoplatnosti uznesenia a tretím výrokom žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania. Z uvedeného je zrejmé, že vo veci už bolo civilným súdom rozhodnuté, pričom proti tomuto rozhodnutiu je v rozsahu prvého a tretieho výroku prípustné odvolanie podľa § 357 písm. a) a m) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Hoci uznesenie je opatrené doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti v zmysle § 63 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov, zo súdneho spisu vyplýva, že nebolo doručené žalovanému (ale iba žalobcovi; viď č. I. 13 a nasledujúci nečíslovaný list), a preto v zmysle § 238 ods. 1 CSP nenadobudlo právoplatnosť.

5. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že podľa názoru civilného súdu na preskúmanie rozhodnutí Dozornej rady pri Slovenskom poľovníckom zväze z 26. mája 2023 a 4. septembra 2023 je príslušný správny súd v konaní o všeobecnej správnej žalobe z dôvodu, že proti nim už nemožno podať opravný prostriedok podľa disciplinárneho poriadku žalovanej, majú vrchnostenskú povahu a týkajú sa individuálnych členských práv alebo povinností s presahom na základné práva a právom chránené záujmy člena združenia žalovaného, a to aj s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5Cdo/124/2019. Preto civilný súd konanie v zmysle § 9 v spojení s § 10 ods. 1 CSP zastavil a vec postúpil správneho súdu, pričom právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

6. V tejto súvislosti kompetenčný senát uvádza, že civilný súd nepostupoval procesne správne, pretože neboli splnené podmienky pre zastavenie konania podľa ustanovenia § 10 ods. 1 CSP, ktoré dopadá na situáciu, ak spor alebo vec nepatrí do právomoci iného orgánu Slovenskej republiky ako súdu Slovenskej republiky. Civilný súd mal správne postupovať podľa § 40 CSP, a teda prv skúmať svoju vecnú príslušnosť a následne pri zistení vecnej nepríslušnosti vec podľa § 43 ods. 1 CSP bez rozhodnutia postúpiť správneho súdu a upovedomiť o tom žalobcu.

7. Z uznesenia, ako aj ďalšieho postupu civilného súdu je zrejmé, že mienil docieľiť, aby sa o veci ďalej konalo na správnom súde. Preto výrok o zastavení konania je potrebné vnímať v intenciách nesprávneho procesného postupu, keď si civilný súd zamenil „príslušný súd“ v zmysle § 43 ods. 1 CSP s „iným orgánom Slovenskej republiky“ v zmysle § 10 ods. 1 CSP. Hoci proti uzneseniu je v rozsahu výroku o zastavení konania prípustné odvolanie podľa § 357 písm. a) CSP, o čom boli strany sporu poučené, vzhľadom na druhý výrok a odôvodnenie uznesenia nemali pochybnosť o tom, že o ich veci bude ďalej konať správny súd. Takéto zjavné (a neúmyselné) pochybenie civilného súdu nemôže byť pričítané na ťarchu strany sporu. Preto len tento nesprávny procesný postup civilného súdu nezakladá prekážku kompetenčnému súdu, aby bol oprávnený rozhodovať kompetenčný spor medzi civilným súdom a správnym súdom. Kompetenčný senát pritom vychádzal zo svojho uznesenia z 21. apríla 2022 sp. zn. 1SKomp/14/2021 a uznesenia z 21. apríla 2022 sp. zn. 1SKomp/3/2022, v ktorom taktiež posudzoval dôvodnosť nesúhlasu s postúpením veci za obdobného procesného postupu súdov ako v prejednávanom prípade.

8. Správny súd po tom, ako mu bola vec postúpená civilným súdom, s odkazom na § 18 ods. 4 SSP predložil vec z dôvodu nesúhlasu s jej postúpením na rozhodnutie kompetenčnému senátu. Z písomnosti správneho súdu možno vyvodiť kľúčový záver, že vzťah poľovníckeho združenia ako organizačnej zložky žalovaného a jeho člena je vzťahom súkromnoprávnym, o ktorom sa koná a rozhoduje v civilnom

sporovom konaní, nespadá do oblasti verejnej správy, a to aj s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) sp. zn. 6Svk/48/2022, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 19/2014 a na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1KO/35/2018 a 1KO/4/2020.

9. Civilný súd a správny súd teda považovali vec za patriacu do právomoci súdov Slovenskej republiky, no nepovažovali sa za súd vecne príslušný na konanie v prvej inštancii, keďže vec považovali v intenciách § 2 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov za občianskoprávnu vec alebo správnu vec. Z uvedeného vyplýva, že medzi civilným súdom a správnym súdom je kompetenčný spor, o ktorom je kompetenčný senát oprávnený rozhodovať podľa § 8 ods. 1 SSP.

III.

Posúdenie dôvodnosti nesúhlasu s postúpením veci

10. Zo samotného obsahu podania žalobcu nevyplýva povaha veci, avšak túto možno vyvodiť z priložených listín, z obsahu ktorých je zjavné, že dozorná rada žalovaného sa zaoberala žiadosťou žalobcu o zrušenie rozhodnutia prijatého na zasadnutí výboru poľovníckeho združenia PZ Demjanka 2, ako aj ďalšou žiadosťou o prešetrovanie daného rozhodnutia. Žalobca sa mal dopustiť porušenia disciplinárneho poriadku žalovaného, za čo bol rozhodnutím výboru poľovníckeho združenia PZ Demjanka 2 uznaný vinným a bolo mu uložené pokarhanie. Na to, aby bola založená príslušnosť správneho súdu, sa však vyžaduje, aby dozorná rada žalovaného mala postavenie orgánu verejnej správy a zároveň pôsobiaca na práva a právom chránené záujmy žalobcu patriace do oblasti verejnej správy.

11. Orgány najvyšších súdnych autorít v rámci svojej rozhodovacej činnosti už posudzovali právomoc správnych súdov preskúmať rozhodnutia orgánov poľovníckych združení v rámci správneho súdnictva a s ňou súvisiace otázky vzťahu poľovníckeho združenia a jeho člena a povahy rozhodnutia. Išlo pritom o situáciu, kedy bol člen poľovníckeho združenia vylúčený zo združenia rozhodnutím orgánu poľovníckeho združenia, pričom z niektorých rozhodnutí vyplýva, že rozhodnutie bolo vydané v „disciplinárnom konaní“ vedenom proti vylúčenému členovi [rozhodnutia najvyššieho správneho súdu pod sp. zn. 6Svk/48/2022 a 7Svk/60/2022; rozhodnutia bývalého kompetenčného senátu najvyššieho senátu pod sp. zn. 1KO/35/2018 a 1KO/4/2020, rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. III. ÚS 684/2022 a sp. zn. PL. ÚS 19/2014 (1/2016), ako aj rozhodnutie najvyššieho súdu 6Nds/3/2012]. Z rozhodnutí vyplývajú nasledovné závery:

- poľovnícke združenie nie je orgánom štátnej správy, orgánom územnej samosprávy a ani orgánom záujmovej samosprávy;
- zákon č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 274/2009 Z. z.“) ani iný zákon nezveril poľovníckym združeniam rozhodovaciu právomoc o právach a povinnostiach ich členov, a to práve z dôvodu, že tieto sú internou, súkromnoprávnou záležitosťou združenia;
- predpisy vydané poľovníckym združením vykazujú výlučne súkromnoprávny charakter;
- rozhodnutie poľovníckeho združenia, resp. jeho orgánu je rozhodnutím vydaným výlučne v rámci vnútornej autonómie tohto subjektu a nie v oblasti verejnej správy;
- vzťah poľovníckeho združenia a jeho člena je súkromnoprávnym vzťahom, o ktorom sa koná a rozhoduje v civilnom sporovom konaní, a preto nespadá do oblasti verejnej správy.

12. Kompetenčný senát poukazuje na názor vyplývajúci z rozhodnutia kompetenčného senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1KO/4/2020, že vylúčením člena z poľovníckeho združenia, tomuto členovi nezaniklo oprávnenie loviť zver, keďže je držiteľom poľovného lístka a taktiež (...) sa môže stať členom v inom poľovníckom združení, teda nebolo zasiahnuté do práv a právom chránených záujmov na úseku verejnej správy, a aj na názor vyplývajúci z rozhodnutia najvyššieho správneho súdu sp. zn. 7Svk/60/2022, že riešenie disciplinárneho previnenia člena poľovníckeho združenia vyplývajúce z

porušenia Disciplinárneho poriadku vydávaného Slovenským poľovníckym zväzom je riešením vzťahov poľovníckeho združenia a jeho členov, majúce občianskoprávny (súkromnoprávny) charakter.

13. Uvedené závery možno aplikovať aj na prejednávaný prípad prostredníctvom argumentu a maiori ad minus. Ak totiž platia pre rozhodnutie o vylúčení člena poľovníckeho združenia, o to viac musia platiť pre rozhodnutie o pokarhaní člena poľovníckeho združenia. V tomto prípade však žalobca žiada o prieskum rozhodnutia orgánu priamo poľovníckej organizácie, nie poľovníckeho združenia. Bez toho, aby sa kompetenčný senát zaoberal tým, či vôbec ide o rozhodnutia, z obsahu listín vyplýva, že vec sa týka pokarhania žalobcu v rámci „disciplinárneho konania“ pred orgánmi poľovníckeho združenia PZ Demjanka 2 a až následne pred orgánmi poľovníckej organizácie.

14. Kompetenčný senát poukazuje na to, že žalovaný má postavenie poľovníckej organizácie v zmysle § 32 ods. 1 v spojení s § 80 ods. 9 zákona č. 274/2009 Z. z., a teda je právnickou osobou združujúcou občanov Slovenskej republiky, ktorí sú držiteľmi poľovných lístkov, a iné fyzické osoby na účel ochrany a presadzovania oprávnených záujmov svojich členov na úseku poľovníctva. Naproti tomu poľovnícke združenie je potrebné chápať v zmysle § 32 ods. 2 zákona č. 274/2009 Z. z. ako organizačnú zložku, ktorá má právnu subjektivitu v rozsahu určenom v stanovách poľovníckej organizácie. Poľovnícka organizácia sa nezriaďuje zákonom, ale jej vznik závisí od vôle najmenej troch akýchkoľvek občanov Slovenskej republiky starších ako 18 rokov, ktorí sú držiteľmi platných poľovných lístkov.

15. V zmysle § 41 zákona č. 274/2009 Z. z. sa však priamo zákonom zriaďuje Slovenská poľovnícka komora, ktorá je právnickou osobou združujúcou okrem iných poľovnícke organizácie. Predmetný zákon jej na úseku poľovníctva zveruje rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osoby. Príkladom je vydávanie poľovných lístkov, predlžovanie ich platnosti a ich odnímanie podľa § 42 ods. 1 písm. c) zákona č. 274/2009 Z. z., ale aj riešenie disciplinárnych previnení držiteľov poľovných lístkov prostredníctvom disciplinárnej komisie podľa § 42 ods. 1 písm. m) zákona č. 274/2009 Z. z. Poľovníckej organizácii, ako ani jej organizačným zložkám však zákon č. 274/2009 Z. z., resp. iný právny predpis žiadnu takú rozhodovaciu právomoc v oblasti verejnej správy nezveruje. Disciplinárne konanie voči žalobcovi tak nebolo vedené orgánmi žalovaného, resp. orgánmi jeho poľovníckeho združenia na podklade zákonného zmocnenia. Preto tieto orgány nevstupovali voči žalobcovi ako orgány verejnej správy na účely § 4 SSP. Jednalo sa tak výlučne o riešenie vzťahov vo vnútri samotného žalovaného ako poľovníckej organizácie, resp. v poľovníckom združení ako jej organizačnej zložky. A hoci orgány žalovaného, resp. poľovníckeho združenia sa svojou činnosťou dotýkali priamo žalobcu, nemali dopad na jeho práva, právom chránené záujmy a povinnosti v oblasti verejnej správy, najmä na úseku poľovníctva, keďže sa nejednalo o rozhodnutie o disciplinárnom previnení podľa zákona č. 274/2009 Z. z.

16. Vzťah žalobcu a žalovaného je súkromnoprávnym vzťahom, a preto aj spory alebo veci jeho sa týkajúce, sú súkromnoprávnymi, a prejednávajú a rozhodujú ich sudy v civilnom sporovom procese podľa § 3 CSP. Nejde tak o vec patriacu do správneho súdnictva, o ktorej rozhoduje správny súd.

17. Vychádzajúc z uvedeného kompetenčný senát rozhodol spôsobom uvedeným v I. výroku tohto rozhodnutia.

18. Vzhľadom na nesprávny procesný postup civilného súdu, ktorý rozhodol svojím uznesením o zastavení konania (odsek 5. až 7. odôvodnenia tohto rozhodnutia), kompetenčný senát pristúpil k zrušeniu zjavne nesprávneho a máťúceho uznesenia, a to v rozsahu jeho I. výroku a na ňom závislého III. výroku o trovách konania. Urobil tak v záujme zachovania procesnej čistoty za primeranej aplikácie čl. 4 ods. 2 CSP, aby civilný súd mohol vo veci konať a rozhodnúť.

19. Toto rozhodnutie prijal kompetenčný senát pomerom hlasov 8 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.